

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/56/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220200595
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2220200595.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Eva Behranová v právnej veci o rozvod manželstva navrhovateľky: Ing. F. B., rodená B., narodená XX.X.XXXX, trvale bytom A. XXX, právne zastúpená: JUDr. Silvia Gašparíková, advokátka, so sídlom Športová 2298/58, Sereď a druhého manžela: E. Z., narodený X.XX.XXXX, trvale bytom mesto Q., o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu: Z. Z., narodená XX.X.XXXX, trvale bytom A. XXX, zastúpenému kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, so sídlom Ádorská 850, Dunajská Streda, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 15P/5/2020-395 zo dňa 13.7.2020 vo výroku III. o úprave styku, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. o úprave styku a v závislom výroku VI. o náhrade trov konania p o t v r d z u j e.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo navrhovateľky Ing. F. Z., rod. B., nar. XX.XX.XXXX a jej manžela E. Z., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa 26.08.2017 v Rímskokatolíckom kostole vo Veľkej Pake, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Veľká Paka, zväzok 3. ročník 2017, str. 149, poradové č. 18 rozviedol, výrokom II. maloletú Z. Z., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky, s tým, že zastupovať maloletú a spravovať jej majetok budú obaja rodičia, výrokom III. rozhodol, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku nasledovne: - prvých 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku každú sobotu v párnom kalendárnom týždni a každú nedeľu v nepárnom kalendárnom týždni vždy od 9:00 hod. do 12:00 hod. bez prítomnosti matky, s tým že otec si maloletú prevezme v mieste bydliska dieťaťa a po ukončení styku maloletú včas a riadne matke odovzdá v mieste bydliska dieťaťa, následne: - po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku každú párnú sobotu od 9:00 hod. do nasledujúcej nedele do 16:00 hod. bez prítomnosti matky, s tým, že otec si maloletú prevezme v mieste bydliska dieťaťa a po ukončení styku maloletú včas a riadne matke odovzdá v mieste bydliska dieťaťa, matke uložil povinnosť dieťa na styk riadne pripraviť a pripravené ho odovzdať otcovi v mieste bydliska dieťaťa a po ukončení styku dieťa od otca na rovnakom mieste prevziať, pričom v prípade, že sa styk v stanovenom čase nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, sú rodičia povinní navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať a poskytnúť si náhradný termín, výrokom IV. otcovi maloletej uložil povinnosť platiť výživné na maloletú Z. mesačne v sume 200,-eur vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, výrokom V. uložil rodičom maloletej výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti oboch rodičov podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a odbornému psychologickému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb na príslušnom úrade

práce, sociálnych vecí a rodiny za účelom zlepšenia schopností rodičov navzájom komunikovať, vyrovnania sa so svojimi minulými konfliktami ako aj s cieľom naučiť sa akceptovať úlohu druhého rodiča vo výchove, a to po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku a výrokom VI. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Rozsudok označený v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 25 ods. 2, § 37 ods. 2 písm. d), ods. 7, ods. 8 veta prvá, druhá, tretia, § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 4, ods. 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 Charty základných práv Európskej únie, čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, § 52 Civilného mimosporového poriadku.

3. Vecne argumentoval súd prvej inštancie vo vzťahu k úprave styku tým, že pri rozhodovaní o najvhodnejšom modeli styku otca s maloletou prihliadal v prvom rade na vek maloletej, ktorá v čase vyhlásenia tohto rozsudku mala cca 10 mesiacov, je nepochybne výrazne naviazaná na svoju matku a nebolo by vhodné i s poukazom na správu pediatričky jej dlhodobé odlúčenie. V prvom rade je potrebné, aby sa medzi otcom a maloletou vytvorilo pevné puto, aby sa táto cítila v jeho prítomnosti bezpečne a príjemne, aby ho akceptovala a aby si na neho jednoducho zvykla. Preto súd prvej inštancie nesúhlasil s návrhom otca, aby sa styk už teraz upravil tak, aby maloletá mohla s ním odísť a prespať v jeho novej domácnosti. Súd prvej inštancie súhlasí s argumentáciou matky, že náhle a rázne odlúčenie maloletej pri realizovaní styku s prespatím, by nebolo v záujme maloletej. Súd prvej inštancie nastavil stretávanie sa otca s maloletou tak, aby toto odlúčenie nebolo náhle a rázne, ale pozvoľné a postupné. Je potrebné, aby styk otca s maloletou prebiehal nerušene a kľudne, bez akýchkoľvek negatívnych vonkajších vplyvov, či animozít, a preto súd prvej inštancie rozhodol o realizácii styku bez prítomnosti matky. Otec prezentoval svoju ochotu, schopnosť a vôľu riadne sa o maloletú počas styku postarať, uviedol, že maloletá počas styku ho vníma, aj sa na neho uspeje, keď sa prebudí, rozpoznáva ho, v byte v Q. má pre maloletú všetko pripravené. Súd prvej inštancie upravil styk na dopoludňajšie hodiny v rozmedzí medzi 09:00 hod. a 12:00 hod., nakoľko postupne ako dieťa rastie, ustáli sa prirodzene u dieťaťa už len jeden - popoludňajší spánok a práve ten by sa mohol postupom času prekryvať s časom styku, ktorý je toho času upravený dočasne neodkladným opatrením. Napokon po uplynutí šiestich mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku súd prvej inštancie rozhodol tak, že otec bude oprávnený stretávať sa s maloletou každú párnou sobotu od 09:00 hod. do nasledujúcej nedele 16:00 hod., čo znamená, že bude oprávnený si s maloletou vytvoriť dlhší program, prípadne ju vziať na výlet, či k sebe domov. Maloletá v tom čase už bude mať približne jeden a pol roka a dá sa očakávať, že pokiaľ styk bude prebiehať riadne a pravidelne, už bude na otca zvyknutá, bude mať k nemu vytvorenú väzbu a nemala by mať problém stráviť s ním každý druhý víkend. Práve takýmto nastavením styku maloletej s otcom súd prvej inštancie sledoval naplnenie i tohto práva maloletej, aby sa styk mohol realizovať a udržiavať ako pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny. Matka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a pripravené ho odovzdať otcovi v mieste bydliska dieťaťa a po ukončení styku dieťa od otca na rovnakom mieste prevziať. V prípade, že sa styk v stanovenom čase nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, sú rodičia povinní navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať a poskytnúť si náhradný termín. Táto povinnosť plne korešponduje s právom dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, aby nedochádzalo k jeho bezdôvodnému obmedzovaniu či vynechávaniu.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie označenom v záhlaví vo výroku III. o úprave styku podala odvolanie navrhovateľka z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. V odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie nenadstavil stretávanie sa otca s maloletou tak, aby samotné odlúčenie maloletej od matky nebolo náhle a rázne, a to najmä s prihliadnutím nato, že už po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, t. j. v čase kedy by mala maloletá približne 1,5 roka je otec oprávnený vziať si ju na víkend s prespaním. Maloletá žila s oboma rodičmi v spoločnej domácnosti len do veku cca 4 mesiacov, následne otca z dôvodu jeho úrazu niekoľko mesiacov nevidela, pričom opätovné stretnutia sa realizovali za prítomnosti matky, trvali len 2 hodiny v týždni, pričom maloletá počas nich často krát aj spala. Súd prvej inštancie počítal s tým, že otec má 3 hodiny týždenne, počas ktorých si má maloletá privyknuť na otca, ktorého úlohou je poradiť si a vysporiadať sa i s prípadnými problémami a výzvami, ktoré sa pri starostlivosti o maloleté dieťa môžu vyskytnúť. Súd prvej inštancie pri tejto úvahe však žiadnym spôsobom nezohľadnil obomi účastníkmi konania zhodne tvrdenú skutočnosť, že maloletá je v doobedňajších hodinách unavená, pričom časť realizovaného styku ešte prespí. Matka má zato, že styk, ktorý upravil súd prvej inštancie nemožno považovať za pozvoľný a postupný, ale práve náhly a rázny. Napriek tomu, že vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k presvedčeniu, že

maloletá ešte nie je na prespanie v novej domácnosti otca pripravená, bez ďalšieho vyhodnotil, že po uplynutí nasledovných 6 mesiacov už pripravená bude. Je prirodzené, že deti práve vo veku maloletej trpia tzv. separačnou úzkosťou, čo je normálna emocionálna fáza vývoja. Ide pritom o normálny vývinový proces, počas ktorého si dieťa vytvára citové väzby a putá k najbližším a dochádza k formovaniu jeho osobnosti. Z uvedeného dôvodu by tak mal byť pri deťoch útleho veku dôležitý nie tak rozsah, ale častá intenzita styku. Súd prvej inštancie dospel vzhľadom na uvedené a obomi účastníkmi potvrdený stav k nesprávnemu skutkovému zisteniu, že po uplynutí 6 mesiacov styku bude maloletá už na otca zvyknutá, bude mať k nemu vytvorenú väzbu a nemala by mať problém stráviť s ním každý druhý víkend v rozmedzí od soboty rána od 09:00 hod. do nedele popoludnia do 16:00 hod.. Tvrdenia otca o konfliktnom prostredí počas styku s maloletou neboli v súdnom konaní žiadnym spôsobom preukázané, ani ničím podložené, išlo len o účelové tvrdenie otca, ktoré si príslušné orgány bez ďalšieho osvojili a ich hodnovernosť automaticky povýšili nad tvrdenia matky. Vylúčenie prítomnosti matky zo styku otca s maloletou je možno v subjektívnom záujme otca, avšak v žiadnom prípade nie je tento stav v záujme maloletej, ktorá je na matku silno citovo naviazaná, pričom na cudzích ľudí reaguje stresom. Súd prvej inštancie tak neprihliadal starostlivo na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav vecí, nakoľko šetril byt, ktorý má otec prenajatý na dobu určitú, a to do 31.12.2020 a nie je tak vylúčené, že v čase kedy by už prichádzal do úvahy styk otca s maloletou počas víkendu aj s prespatím, otec už nebude daný byt obývať a jeho nové bytové podmienky nebudú pre maloletú vyhovujúce. Posudzovanie materiálnej stránky zabezpečenia otca zatlačilo do úzadia posudzovanie povahy, celkovej schopnosti a pripravenosti otca, postarať sa dlhodobejšie o dieťa vo veku maloletej. Prespanie maloletej u otca by bolo prijateľné až v situácii, kedy by bola maloletá na otca už dostatočne privyknutá, vedela by s ním verbálne komunikovať a vzhľadom na vyšší počet osôb v domácnosti otca (2 dospelé osoby a 4 deti) už bola aj socializovaná v určitom predškolskom zariadení. V prípade, ak by bol styk otca s maloletou upravený aj bez prespania, bola by tým nepochybné zachovaná dostatočná realizácia styku otca s maloletou, avšak za bezpečnejších a pre maloletú menej stresujúcich podmienok. Maloletá by mala v čase prvého prespania u otca približne 1,5 roka a bola by zbytočne vystavovaná riziku ochorenia zo strany ďalších školopovinných detí, s ktorými nie je povinná zdieľať spoločnú domácnosť. V prípade, ak má otec záujem brať si maloletú do svojej domácnosti na prespanie, nemal by veci zbytočne urýchľovať. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní bezdôvodne povýšil subjektívny záujem otca nad oprávnený záujem maloletej, pričom na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, neprihliadal starostlivo na všetko čo vyšlo počas konania najavo a v konečnom dôsledku vychádzal aj z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o úprave styku otca s maloletou zmenil tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou každú sobotu v párnom kalendárnom týždni a každú nedeľu v nepárnom kalendárnom týždni vždy od 9.00 hod. do 12.00 hod. v prítomnosti matky do veku 3 rokov maloletej, po dovŕšení veku 3 rokov bez prítomnosti matky maloletej každú sobotu v párnom kalendárnom týždni a každú nedeľu v nepárnom kalendárnom týždni vždy od 9.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že otec si maloletú prevezme v mieste bydliska dieťaťa a po ukončení styku maloletú včas a riadne matke odovzdá v mieste bydliska dieťaťa, pričom matka je povinná maloletú na stretnutia s otcom riadne a včas pripraviť a otcovi odovzdať.

5. Druhý manžel a kolízny opatrovník odvolanie nepodali.

6. K odvolaniu manželky sa vyjadril druhý manžel. Vo vyjadrení uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie plne akceptuje a považuje za správne a adekvátne. Neustále odopieranie styku otca s maloletou iba nasvedčujú opätovne o konfliktnosti matky a jej advokátky. Neustále naliehanie na súd a podávanie odvolaní voči rozhodnutiu súdu a jeho nerešpektovaní opätovne poukazuje na konfliktnosť matky. Nezáujem dohodnúť sa, nezáujem komunikovať, večné vulgárne urážky od matky k otcovi tiež poukazujú na jej konfliktnosť. Matka sa snaží odoprieť kontakt maloletej s otcom a má iba jeden cieľ a to nie starostlivosť o maloletú a jej záujmy, ale iba aby sa maloletá na otca žiadnym spôsobom opätovne nenaviazala, ako bola naviazaná do 5-tich mesiacov jej života, kedy sa neustále o ňu staral. Matka neustále poukazuje na fakt, že maloletá sa nevie pri iných ľuďoch kľudne správať, že plače, že je nepokojná, toto vôbec nie je pravda, ani raz mu maloletá neplakala, bola usmievavá, spokojná. Za maloletou cestuje podľa rozhodnutia súdu, to sama matka si naschvál vymýšľa dovolenky, ochorenia maloletej bez preukázania pobytu a bez preukázania lekárskej správy otcovi aj napriek ich výzvam a neakceptovaní náhradných termínov za tieto obdobia zo strany matky. Je jednoznačne v záujme maloletej, aby sa s otcom stýkala a aj s deťmi v jeho novej domácnosti a aj s novou partnerkou a aby od 1,5 roku života prespávala u otca od soboty rána do nedele poobedia podľa rozhodnutia súdu. Na príchod maloletej je pripravený a už v týchto časoch zaobstaráva potrebné oblečenie a iné veci pre

maloletú, ktoré budú nevyhnutné. V jeho záujme je, aby si maloletá postupne zvykla na všetkých v jeho domácnosti a doterajší styk maloletej s jeho novou rodinou považuje za ukázkový a bezproblémový. A postupom času sa to bude len zlepšovať, pokiaľ matka nebude vytvárať ďalšie konflikty ako doteraz (lepenie plagátov, vulgárne nadávky na jeho partnerku a jej maloleté deti). On sa chce na výchove podieľať, nemá záujem o konflikty, chce sa dohodnúť, no matka všetko odmieta. Matka mu vypisuje správy, že maloletá nie je jeho, že mala iný sexuálny vzťah, že nevie splodiť dieťa, že bola na DNA testoch maloletej a už čaká na výsledky. Je nevyhnutné, aby matka pri styku maloletej s otcom nebola prítomná a aby sa nekonal v mieste bydliska maloletej, nakoľko verbálne vulgarizmy zo strany matky neutíchajú, aj napriek k tomu že maloletú drží na rukách a vykrikuje na neho cez jej uši. Súd prvej inštancie rozhodol na základe vykonaných dôkazov a dospel k správnym skutkovým zisteniam, kde zohľadnil záujmy matky, otca i maloletej, prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo a v konečnom dôsledku vychádzal aj zo správneho posúdenia veci.

7. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadril.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku o úprave styku a v závislom výroku o náhrade trov konania vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

9. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o rozvode manželstva navrhovateľky a druhého manžela a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej pochádzajúcej z ich manželstva. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním vo výroku III. o úprave styku manželstvo navrhovateľky a druhého manžela rozviedol, maloletú zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti navrhovateľky s tým, že navrhovateľka i druhý manžel majú právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok, druhému manželovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletú v sume 200 eur mesačne vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám navrhovateľky, styk druhého manžela s maloletou upravil prvých 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku každú sobotu v párnom kalendárnom týždni a každú nedeľu v nepárnom kalendárnom týždni vždy od 9:00 hod. do 12:00 hod. bez prítomnosti navrhovateľky a po uplynutí 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku každú párnú sobotu od 9:00 hod. do nasledujúcej nedele do 16:00 hod. bez prítomnosti navrhovateľky s tým, že druhý manžel si maloletú prevezme v mieste jej bydliska a po ukončení styku maloletú včas a riadne navrhovateľke odovzdá v mieste bydliska maloletej, navrhovateľke uložil povinnosť maloletú na styk riadne pripraviť a odovzdať ju druhému manželovi a po ukončení styku maloletú od druhého manžela na rovnakom mieste prevziať, pričom v prípade, že sa styk v stanovenom čase nebude môcť z vážnych dôvodov uskutočniť, sú manželia povinní navzájom sa o tejto skutočnosti bezodkladne informovať a poskytnúť si náhradný termín a napokon rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Odvolaním navrhovateľky bol rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý vo výroku III. o úprave styku. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody navrhovateľky predostreté v odvolaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na úpravu styku v rozsahu určenom súdom prvej inštancie.

10. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatnených nárokov a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti

s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia v napadnutom výroku, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

11. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku napadnutého vo výroku o úprave styku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec i správne právne posúdil, rozsudok v napadnutých výrokoch riadne odôvodnil, pričom zároveň sa vyčerpávajúco vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre rozhodnutie.

12. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

13. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

14. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode.

15. Zákon o rodine zasahuje do úpravy styku s maloletým dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách s tým, že uprednostňuje dohodu o úprave styku s maloletým dieťaťom a rozhodovanie súdu prichádza do úvahy až po zistení, že takáto dohoda nie je možná. Ak dohody niet, súd upraví styk s maloletým dieťaťom rodičov, ktorí spolu nežijú. Zákon o rodine umožňuje, aby súd upravil styk rodiča s maloletým dieťaťom, keďže kontakt a stretávanie sa maloletého dieťaťa s rodičom, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je prirodzeným a bežným prostriedkom upevňovania a udržiavania ich vzťahov, ak sa rodičia nedohodnú na styku s maloletým dieťaťom alebo rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je obmedzovaný a minimalizovaný zásahom iných osôb, s ktorými maloleté dieťa žije. Pri určovaní rozsahu, časového vymedzenia a miesta, musí súd posudzovať všetky okolnosti veľmi starostlivo. Musí mať na zreteli záujem dieťaťa a dbať na to, aby sa pri rozhodovaní o styku rešpektovalo právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a tiež práva druhého rodiča, ktorý nebude mať maloleté dieťa v osobnej starostlivosti. Povinnosťou súdu je, aby zistil vždy spoľahlivý podklad k všestrannému objasneniu skutočností, ktoré charakterizujú osoby rodičov a prostredia, v ktorom rodičia žijú. Ide najmä o objasnenie osobných a povahových vlastností rodičov, ich zdravotného stavu (telesného i duševného), ich vzťah k rodine, deťom a starostlivosti o ne, ich životných podmienok (povaha zamestnania, hospodárskych a bytových pomerov, faktických možností venovať sa deťom), ich spoločenského uplatnenia, ich postoja k práci, ich vzťah k osobám, s ktorými žijú v spoločnej domácnosti, ich spôsobilosti viesť deti k správneému vzťahu k druhému rodičovi. Súčasťou výchovného prostredia, ktoré obklopuje maloleté dieťa a pôsobí na ne, sú aj osoby, s ktorými rodičia žijú v spoločnej domácnosti, preto je potrebné primerane skúmať ich osobné a povahové vlastnosti, zdravotný stav, vzťah k maloletým deťom a pod.. Rovnako treba zohľadniť aj vzdialenosť bydliska rodiča, ktorý ho nemá v osobnej starostlivosti, od bydliska maloletého dieťaťa. V každom prípade musí súd pri rozhodovaní o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom skúmať, či takáto úprava styku je v záujme maloletého dieťaťa, či to vyžadujú pomery v konkrétnej rodine, či by nedošlo k citovej ujme, a či by bol rozvoj maloletého dieťaťa najmä z citovej, rozumovej a mravnej stránky ohrozený.

16. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti súd prihliada predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorým je jeho zdravý psychický a fyzický vývoj a nie na subjektívne predstavy rodičov o realizácii svojho výchovného pôsobenia. Odvolací súd pri rozhodovaní o úprave styku zhodne so závermi svojej skoršej rozhodovacej praxe v obdobných veciach považuje za potrebné zdôrazniť, že

rodičovské práva a povinnosti k maloletetému dieťaťu súd upravuje ako komplex oprávnení a povinností oboch rodičov s cieľom zabezpečenia riadneho a bezproblémového vývoja dieťaťa napriek okolnosti rozpadu vzťahu rodičov dieťaťa a to tak, aby každý z rodičov mal v rámci stanovenej úpravy priestor nielen na utužovanie a prehĺbovanie svojho vzťahu k dieťaťu, ale i na uplatňovanie svojho výchovného vplyvu (pôsobenia) na dieťa a tiež na čo najširšie rozhodovanie o otázkach z tohto pohľadu významných. To platí bez ohľadu na to, či v konkrétnej veci má dôjsť k úprave rodičovských práv a povinností rodičov dieťaťa v súvislosti s rozvodom ich manželstva (práve o prípad rodičov, ktorí manželmi sú a rozvádzajú sa ide v prejednávanej veci), alebo k úprave práv a povinností takých rodičov dieťaťa, ktorí manželmi nikdy neboli alebo boli či ešte sú, ale spolu nežijú. Vo všetkých vyššie zmienených prípadoch sa tak deje predovšetkým z dôvodu nedostatku spolužitia rodičov dieťaťa (bez ohľadu na to, či tento bol vždy existujúcim stavom, alebo naopak nastal až ako dôsledok krízy v partnerskom vzťahu), ktorý vylučuje ich spoločnú starostlivosť a teda i spoločný výkon tohto konkrétneho rodičovského práva a súčasne i povinností. V prípade trvania stavu zverenia maloleteho dieťaťa do osobnej starostlivosti jednému z rodičov je žiadúce vytvoriť aj druhému rodičovi (popri určení mu vyživovacej povinnosti na dieťa) podmienky na to, aby sa aj on mohol podieľať na výchove dieťaťa a tiež na rozhodovaní o niektorých ďalších otázkach spôsobilých ovplyvniť jeho vývin. Len takto sa totiž môže vytvoriť, resp. v tom lepšom prípade pri existencii náležite kultivovaného vzťahu každého z oboch rodičov na jednej a dieťaťa na druhej strane, i prehĺbiť pocit spolupatričnosti takýchto osôb. Takto to potom musí / má byť bez zreteľa na kvalitu vzájomného vzťahu oboch rodičov dieťaťa, či prípadné nadviazanie nimi nových partnerských vzťahov, alebo dokonca i formalizovanie takýchto nových vzťahov, či niektorého z nich - uzavretím manželstva, či ďalšieho manželstva a tiež bez zreteľa na prípadné osobné antipatie medzi rodičmi a ich inými príbuznými. Prvoradým je tu totiž záujem dieťaťa a tomu musia ustúpiť i všetky prípadné animozity, a to i v podobe schopnosti rodičov i ďalších osôb na veci prípadne zainteresovaných sa nad svoje spory, či nimi subjektívne vnímané utrpené krivdy povzniesť. Ak potom možnosti rodiča dieťaťa nemajúceho dieťa v osobnej starostlivosti sú limitované práve časovými úsekmi vyhradenými styku dieťaťa s takýmto rodičom a majú spravidla charakter len doplnkového pôsobenia na dieťa vo vzťahu k výchove realizovanej tým rodičom, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, žiaducou je taká úprava, ktorá na jednej strane bude rešpektovať i konkrétne okolnosti prípadu a potreby dieťaťa, na druhej strane však bude schopná eliminovať, či aspoň minimalizovať všetky potenciálne rušivé vplyvy.

17. Pri riadení sa úvahami podanými vyššie potom odvolací súd mal za to, že je potrebné potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním navrhovateľky vo výroku o úprave styku druhého manžela s maloletou. Odvolací súd sa plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v preskúmanom rozsudku, že v konaní boli preukázané dôvody pre úpravu styku práve v rozsahu určenom súdom prvej inštancie v preskúmanom rozsudku. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že navrhovateľka i druhý manžel majú diametrálne odlišné predstavy o realizácii styku s maloletou a diametrálne odlišne popisujú vzťah maloletej k druhému manželovi, komunikácia medzi nimi viazne a akákoľvek dohoda o úprave styku medzi nimi nie je možná. Tiež obaja úplne odlišne vnímajú priebeh stretnutí druhého manžela s maloletou za prítomnosti navrhovateľky, keď druhý manžel ich opisuje ako mimoriadne konfliktné, pričom vyvolávanie konfliktov pripisuje navrhovateľke a naopak navrhovateľka ich popisuje ako kľudné a odohrávajúce sa v pokojnej atmosfére. Maloletá má k navrhovateľke aj k druhému manželovi vytvorený vzťah, i keď jej vzťah k navrhovateľke je intenzívnejší, keďže je v jej osobnej starostlivosti a navrhovateľka poskytuje maloletej od odchodu druhého manžela zo spoločnej domácnosti každodennú starostlivosť. Druhý manžel sa s maloletou pravidelne stretáva za prítomnosti navrhovateľky. Preto správne súd prvej inštancie prihliadol na vyššie uvedené závery dokazovania a rozhodol o úprave styku druhého manžela s maloletou spôsobom a v rozsahu podľa preskúmaného rozsudku. Je nutné dať druhému manželovi dostatočný priestor na utuženie vzťahu s maloletou i bez prítomnosti navrhovateľky, ktorý styk druhého manžela s maloletou sa doposiaľ dostatočný čas realizoval za prítomnosti navrhovateľky. Súdom prvej inštancie upravený rozsah styku umožní druhému manželovi korigovať vnímanie a prežívanie maloletej vo vzťahu k nemu a prehĺbovať silné citové väzby medzi nimi. Bez pochybností aj druhý manžel má právo plnohodnotne tráviť s maloletou čas podľa vlastného výberu rovnako, ako navrhovateľka. Odvolací súd sa s stotožňuje s úpravou styku upravenou preskúmaným rozsudkom súdom prvej inštancie, ktorá úprava styku vychádza z doterajších pomerov na strane účastníkov konania, plne rešpektuje denný režim maloletej, jej vek a návyky a je z hľadiska záujmov maloletej a úspešnej realizácie styku s maloletou vyhovujúca.

18. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že súdom prvej inštancie upravený styk s maloletou sleduje legitímny cieľ, ktorým je udržiavanie a prehĺbovanie vzťahov maloletej s druhým

manželom, keďže sa jedná o úpravu styku umožňujúcu druhému manželovi po uplynutí primeranej doby na vzájomnú adaptáciu tráviť čas s maloletou v priebehu celého každého párneho víkendy i s prespaním. Súd prvej inštancie ním určeným rozsahom úpravy styku s maloletou dosiahol čo najoptimálnejšie a najzmierlivejšie usporiadanie výkonu rodičovských práv vymedzením rozsahu, intenzity stretnutí druhého manžela s maloletou a zvolený model stretávania sa druhého manžela s maloletou mu nepochybne umožňuje naďalej prehľbovať vzájomný vzťah otca a dieťaťa.

19. Vychádzajúc z dôvodov odvolania podaného navrhovateľkou, navrhovateľke ide v zásade o to, aby bol upravený styk druhého manžela s maloletou za jej prítomnosti a aby bolo adaptačné obdobie, po ktorom by mal styk maloletej s druhým manželom prebiehať bez prítomnosti navrhovateľky, naďalej bez prespania u druhého manžela počas styku, upravené na dlhšiu dobu. Tu odvolací súd opakovane poukazuje na dôvody úpravy styku v zmysle rozsudku súdu prvej inštancie podrobne uvedené v odseku 41., s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje a nemá k nim čo viac dodať. Druhý manžel má vytvorené vhodné podmienky na realizáciu styku s maloletou, s maloletou sa od nariadenia neodkladného opatrenia uznesením súdu prvej inštancie (9.4.2020) v spojení s uznesením odvolacieho súdu (30.6.2020) stretáva pravidelne, pričom navrhovateľka je pri ich styku prítomná napriek nariadenému neodkladnému opatreniu o úprave styku bez jej prítomnosti, druhý manžel sa aktívne podieľal na starostlivosti o maloletú do jeho odchodu zo spoločnej domácnosti a stále má veľký záujem o udržanie kontaktu s maloletou a jeho citový vzťah a zodpovednosť voči maloletej sú trvalé a nezištné. U druhého manžela neboli zistené žiadne riziká, ktoré by mu bránili v styku s maloletou. Odvolacia námietka navrhovateľky, na základe ktorej žiadala upraviť styk druhého manžela s maloletou bez jej prítomnosti i bez prespania po dlhšom adaptačnom období, ako je upravené v preskúmanom rozsudku, je tak zjavne nenáležitá, keďže emočné väzby medzi druhým manželom a maloletou je žiaduce rozvíjať i bez intervencie navrhovateľky, nakoľko jeho pozornosť a láska je pre maloletú rovnako významná ako zo strany navrhovateľky. Je vždy v najlepšom záujme maloletej, aby mala vybudovaný pozitívny vzťah s obidvomi rodičmi, pričom ten rodič, ktorému bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti (navrhovateľka), nemá voči maloletej väčšie práva ako jeho druhý rodič (druhý manžel), a preto práve varianta styku druhého manžela s maloletou za prítomnosti navrhovateľky by bola aj podľa názoru odvolacieho súdu v rozpore s najlepším záujmom maloletej pre pretrvávajúcu disharmóniu medzi navrhovateľkou a druhým manželom. Za tejto situácie je nepochybne žiaduce stanoviť presné pravidlá stretávania sa druhého manžela s maloletou, a to v čo najširšom rozsahu i s prespaním v budúcnosti, aby maloletá získala stabilitu, ktorú po rozchode rodičov stratila a zároveň bol vytvorený aj druhému manželovi priestor na prehľbovanie jeho vzťahu k maloletej. Pokiaľ navrhovateľka namietala, že styk druhého manžela s maloletou sa má realizovať v domácnosti, kde žije i nová partnerka s jej deťmi, je táto odvolacia námietka neopodstatnená. Je totiž prirodzené, že po rozchode manželov, títo nadviažu nové partnerské vzťahy, opäť si založia rodiny a noví partneri, prípadne ich deti, sa stanú súčasťou každodenného života dieťaťa. Vstup nového človeka do rodiny postihnutej rozchodom, resp. rozvodom rodičov, nie je v dnešnej spoločnosti ničím ojedinelým, a preto je rovnako dôležité zamerať sa na budovanie vzájomnej úcty a rešpektu s cieľom vyhnúť sa ďalším konfliktom a stresujúcim situáciám pri realizácii styku a prispôbiť sa novej situácii. Tiež tvrdenie navrhovateľky, že styk druhého manžela s maloletou sa bude realizovať v byte, ktorý má prenajatý na dobu určitú do 31.12.2020, považuje odvolací súd za účelové, keď do budúcnosti nie je vylúčené, že i sama navrhovateľka s maloletou zmení bydlisko, hoci aktuálne žije v rodičovskom rodinnom dome a maloletá jej bola zverená do osobnej starostlivosti. Zo správ kolízneho opatrovníka jednoznačne vyplynulo, že tak navrhovateľka, ako aj druhý manžel, majú nateraz vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloletú. Odvolací súd považuje za vhodné, aby si dieťa už v útlom veku zvykalo na prítomnosť druhého manžela, prehľbovalo a rozvíjalo s ním citové väzby a prostredníctvom jeho starostlivosti sa dokázalo prispôbovať i novým podnetom a nadchádzajúcim podmienkam v prostredí u druhého manžela. Žiada sa zdôrazniť, že druhý manžel je rovnako súčasťou rodiny maloletej a je v záujme maloletej, aby udržiavala rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom vrátane dlhodobejšieho osobného kontaktu i s prespaním v jeho domácnosti. Právo osobného styku je súčasťou základného práva na rodinný život ako subjektívneho verejného práva, súžitie rodičov a dieťaťa je základným prvkom rodinného života, ktorému sa poskytuje ochrana. Len nesúhlas navrhovateľky z dôvodu, že maloletá je na ňu privyknutá a súdom prvej inštancie upravený rozsah styku predstavuje náhle odlúčenie maloletej od navrhovateľky je neopodstatnený a v rozpore s požiadavkou na rešpektovanie rodinného života i druhého manžela. Adaptácia maloletej na výchovné prostredie u druhého manžela nebude prebiehať neočakávane ale naopak pozvoľna v priebehu pol roka, pričom naopak úzka úprava styku navrhovaná navrhovateľkou, navyše za jej prítomnosti, by spôsobila dlhodobé odlúčenie maloletej až do troch rokov veku jej života od druhého manžela a možné

traumy do budúcnosti, keď práve obdobie do troch rokov je kľúčovým obdobím pre vytvorenie citovej väzby medzi rodičom a dieťaťom. Aj po rozpade rodiny s maloletým dieťaťom sú obaja rodičia nielen povinní ale aj oprávnení podieľať sa na výchove dieťaťa, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozbaveniu rodičovských práv niektorého z rodičov, preto nie je dôvod na to, aby rodič, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, sa s dieťaťom nestretával, resp. aby sa s ním stretával len v obmedzenom rozsahu a za prítomnosti druhého rodiča. V záujme prehlbovania a kultivácie vzťahu druhého manžela s maloletou súd prvej inštancie správne upravil styk širšie, ako navrhovala navrhovateľka.

20. Takto upravený styk je potrebné považovať za dočasný a je možné ho zmeniť, ak sa zmenia pomery, či už dohodou rodičov, ktorá má prednosť pred rozhodnutím súdu alebo ktorýkoľvek z rodičov môže požiadať o zmenu úpravy styku príslušný súd. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že rodičia by mali pri výchove maloletého dieťaťa kooperovať, v záujme maloletého dieťaťa zlepšiť komunikáciu a vzájomné vzťahy. Preto je potom dôležité, aby rodičia eliminovali napätie a konflikty pri vzájomných stretnutiach a docielili uskutočnenie styku v pokojnej atmosfére. Podľa názoru odvolacieho súdu je nepochybne v záujme maloletého dieťaťa, aby sa druhý manžel tiež podieľal na jeho výchove a na starostlivosti o maloletú, keďže maloleté dieťa potrebuje k zdravému a harmonickému vývoju starostlivosť a lásku oboch rodičov.

21. Na základe uvedených skutočností dospel odvolací súd k presvedčeniu, že úprava styku súdom prvej inštancie s adaptačným obdobím na následné prespanie maloletej u druhého manžela bude viesť ku kvalitnému a pozitívnemu vzťahu druhého manžela s maloletou a k vzájomnému utužovaniu a prehlbovaniu vzťahov medzi nimi. Právo styku rodiča s dieťaťom kompenzuje právo mať dieťa u seba a zabezpečovať jeho výchovu prostredníctvom osobnej starostlivosti. Uvedené právo vyplýva aj z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie FMZV ČSFR č. 104/1991 Zb.), ktorý súčasne garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a dostalo tak príležitosť rozvíjať svoj vzťah s ním, ako aj prejavíť svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Osobný kontakt rodičov s maloletým dieťaťom má priaznivý vplyv na jeho emočný a intelektuálny rozvoj, je preň bez pochybností prínosom.

22. Odvolací súd sa priklonil k rešpektovaniu prvoradého záujmu maloletej a s prihliadnutím na všetky okolnosti prejednávanej veci súdom prvej inštancie určený rozsah styku považuje za primeraný.

23. Ďalšie odvolacie argumenty odvolateľky odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť zmenu preskúmaného rozsudku, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

24. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. o úprave styku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil (vrátane rovnako správneho závislého výroku VI. rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania účastníkov, ktorý inak odvolaním ani spochybnený nebol a v prípade ktorého ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody jeho nesprávnosti).

25. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

26. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).